

Udvikling i antal genoptræningsplaner for perioden 2019-2023

- Rehabilitering på specialiseret niveau

Videnscenter for Neurorehabilitering, 2024

Fagansvarlig: Karin Spangsberg

Sidst redigeret: 10. april 2024

Indhold

Indledning.....	4
Om genoptræningsplanen.....	4
Metode	5
Validering af data.....	5
Resultater	6
Befolkningstal.....	6
Genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau	6
Antal genoptræningsplaner fordelt på kommuner	8
Opsummering.....	9
Referencer.....	10
Bilag 1.....	11
Dataudtræk fra MedCom Statistik	11
Dataudtræk fra Danmarks Statistik - Statistikbanken.....	12
Bilag 2.....	13
Sundhedsstyrelsens 'Specialevejledning for Neurologi'	13

Indledning

Videnscenter for Neurorehabilitering følger løbende udviklingen i antallet af genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau.

I 2023 udarbejdede videnscentret for første gang en national dataopgørelse over udviklingen i antal genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau for årene 2019-2022. Baggrunden var, at videnscentret ikke kunne finde andre nationale opgørelser over udviklingen på området.

I den nyeste dataopgørelse, udarbejdet i 2024, har vi tilføjet dataudtræk fra 2023, så den samlede opgørelse nu består af data for årene 2019-2023.

Dataopgørelsen er baseret på dataudtræk fra MedCom Statistik (en frit tilgængelig statistikbank).

Der kan refereres til opgørelsen, men tallene bør tolkes med forbehold ud fra den anvendte metode.

Om genoptræningsplanen

Genoptræningsplanen er formelt set en henvisning fra sygehus til genoptræning og/eller rehabilitering efter udskrivning.

Formålet med genoptræningsplanen er at sikre målrettede og sammenhængende genoptræningsforløb for patienter, der har behov for genoptræning efter udskrivning fra sygehus.

I oktober 2014 blev bekendtgørelsen om genoptræningsplaner revideret, og fire niveauer af genoptræning og rehabilitering blev vedtaget (1).

De fire niveauer er:

- Genoptræning på basalt niveau (almen genoptræning)
- Genoptræning på avanceret niveau (almen genoptræning)
- Genoptræning på specialiseret niveau
- Rehabilitering på specialiseret niveau

Metode

Dataopgørelsen er afgrænset til genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau (GGOP3) og til sygehus og dermed afdelinger, afsnit og klinikker som jf. Sundhedsstyrelsens 'Specialevejledning for Neurologi' har specialfunktionerne 'regionsfunktion' og 'højt specialiseret funktion' i forhold til hjerneskaderehabilitering (2).

Dataopgørelsen er udarbejdet i følgende trin:

1. Dataudtræk fra MedCom Statistik (3).
2. Udvælgelse af relevante sygehuse, afdelinger, afsnit og klinikker:
 - a. Sygehus med 'regionsfunktion' og 'højt specialiseret funktion' i forhold til hjerneskaderehabilitering (2).
 - b. Afdelinger, afsnit og klinikker, hvor følgende ord indgik: a) Neuro, b) Hjerne, c) Apopleksi og d) Rehabilitering (Region Syddanmark).
 - c. Ikke-neurologiske afdelinger, afsnit og klinikker, hvor der regionalt eller lokalt foreligger en vejledning/instruks om neurologisk vurdering (minimum regionsfunktion) af behovet for genoptræning efter udskrivelse.
3. Dataudtræk fra Danmarks Statistik - Statistikbanken (4):
 - a. Befolkningstal for hver region. Personer fra og med 18 år.
4. Sammenligning af dataudtræk fra Medcom Statistik og Danmarks Statistik.

Se bilag 1 for beskrivelse af datakilderne: Medcom Statistik og Danmarks Statistik samt udvælgelse af sygehus, afdelinger, afsnit og klinikker.

Listen over alle inkluderede sygehuse, afdelinger, afsnit og klinikker i dataudtrækket fra 2024 ses i bilag 2.

Dataopgørelsen er opgjort i forhold til 'modtagerregion' og ikke 'afsenderregion'. Eksempelvis vil en genoptræningsplan' der sendes fra Region Midtjylland til en kommune i Region Nordjylland, fremgå i materialet for Region Nordjylland.

Validering af data

Dataudtræk fra MedCom Statistik og Danmarks Statistik - Statistikbanken er udført af én person. Data er gennemgået og krydstjekket to gange.

Udvælgelse af konkrete afdelinger, afsnit og klinikker er lavet af en person med viden om organisering af hjerneskaderehabilitering i Danmark.

Resultater

Befolkningstal

I tabel 1 ses antallet af personer med alder ≥ 18 år for hver region i årene 2019 til og med 2023.

Tabel 1: Befolkningstal (personer ≥ 18 år) for 1. kvartal fordelt på år og region.

	2019	2020	2021	2022	2023
Region Hovedstaden	1.470.152	1.479.535	1.488.231	1.501.066	1.523.480
Region Sjælland	671.809	673.849	676.086	680.788	687.134
Region Syddanmark	979.225	981.144	983.395	988.835	997.380
Region Midtjylland	1.048.402	1.055.174	1.061.076	1.071.102	1.086.369
Region Nordjylland	476.109	476.923	478.262	479.900	482.443

Kilde: Danmarks Statistik – Statistikbanken (4), marts 2024.

Genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau

Nationalt er antallet af afsendte genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau svagt stigende. Der ses en stigning af det samlede antal på omkring 4 pct. (fra 539 til 561) fra år 2022 til år 2023 (tabel 2 samt figur 1).

Sammenholdes antallet af genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau på tværs af regionerne, ses der forskelle.

Særligt er der forskelle mellem Øst- og Vestdanmark med i alt 385 for Østdanmark og 176 for Vestdanmark.

Den største stigning ses i Region Midtjylland, og et fald i Region Syddanmark.

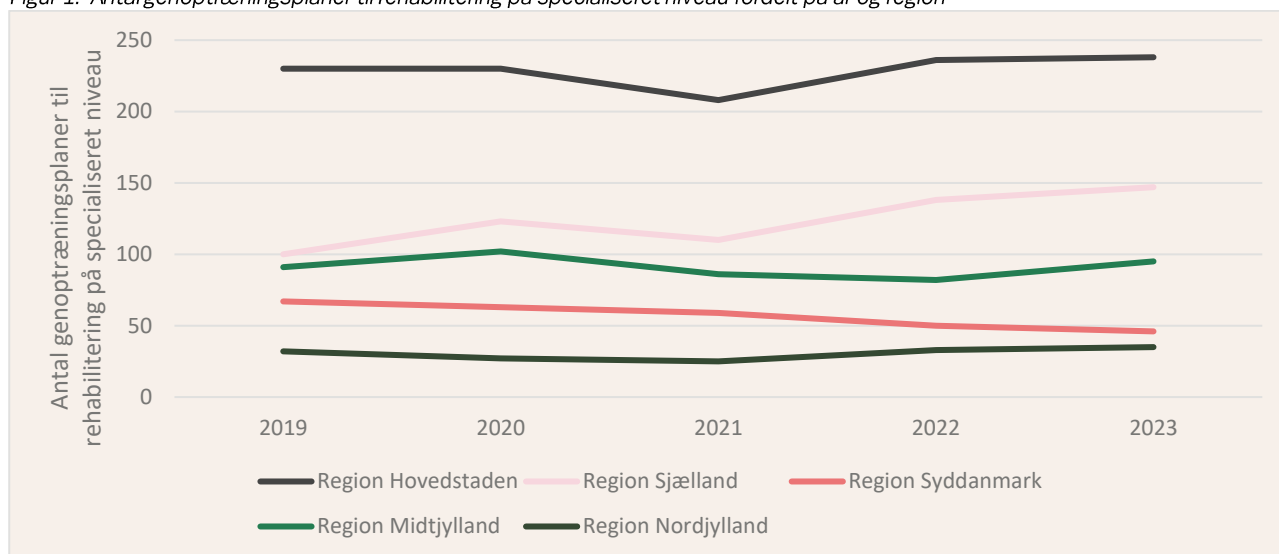
Tabel 2: Antal genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau fordelt på år og region

	2019	2020	2021	2022	2023	% stigning/fald 2022 til 2023
Region Hovedstaden*	230	230	208	236	238	0,8
Region Sjælland	100	123	110	138	147	6,5
Region Syddanmark	67	63	59	50	46	- 8,0
Region Midtjylland	91	102	86	82	95	15,9
Region Nordjylland	32	27	25	33	35	6,1
I alt	520	545	488	539	561	4,1

Kilde: MedCom Statistik (3), februar 2024.

OBS: *Traumatisk hjerneskade, sengeafdeling og Hjerne- og Rygmarvsskader HRS, Senge GLO (samme afdeling, men ny matrikel i 2023) omfatter senge til både børn og unge (4 senge) og voksne (18 senge).

Figur 1: Antal genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau fordelt på år og region

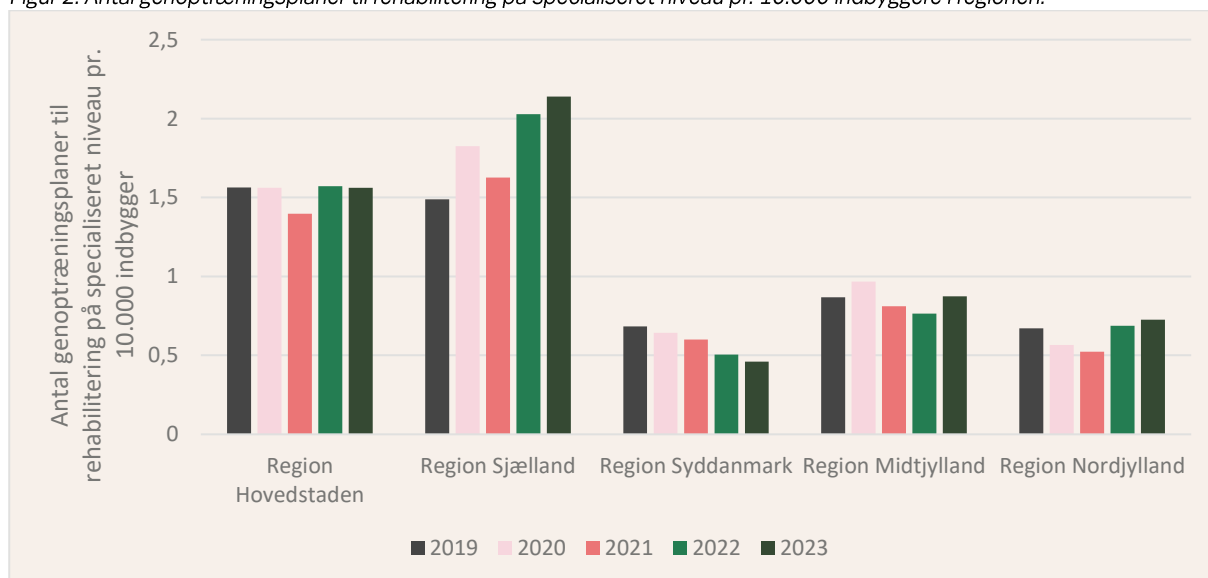
Kilde: MedCom Statistik (3), februar 2024.

OBS: *Traumatisk hjerneskade, sengeafdeling og Hjerne- og Rygmarvsskader HRS, Senge GLO (samme afdeling, men ny matrikel i 2023) omfatter senge til både børn og unge (4 senge) og voksne (18 senge).

Genoptræningsplaner i forhold til befolkningstal

Sammenholdes antallet af genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau pr. 10.000 indbyggere i den enkelte region, så ses der fortsat forskelle på tværs af regioner (figur 2).

Figur 2: Antal genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau pr. 10.000 indbyggere i regionen.

Fra 2022 til 2023 er der i Region Sjælland, Region Midtjylland og Region Nordjylland sket stigninger på henholdsvis 5,5 pct., 14,2 pct. og 5,5 pct. i antallet af genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau pr. 10.000 indbygger (figur 2).

For Region Hovedstaden og Region Syddanmark et fald på henholdsvis 0,6 pct. og 8,8 pct..

Antal genoptræningsplaner fordelt på kommuner

94 kommuner modtog minimum én genoptræningsplan til rehabilitering på specialiseret niveau i 2022 og 2023. Til sammenligning var tallet 90 kommuner i 2022 og det samme i 2023.

Af disse 94 kommuner var der otte kommuner, som modtog en til to genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau i enten 2022 *eller* 2023.

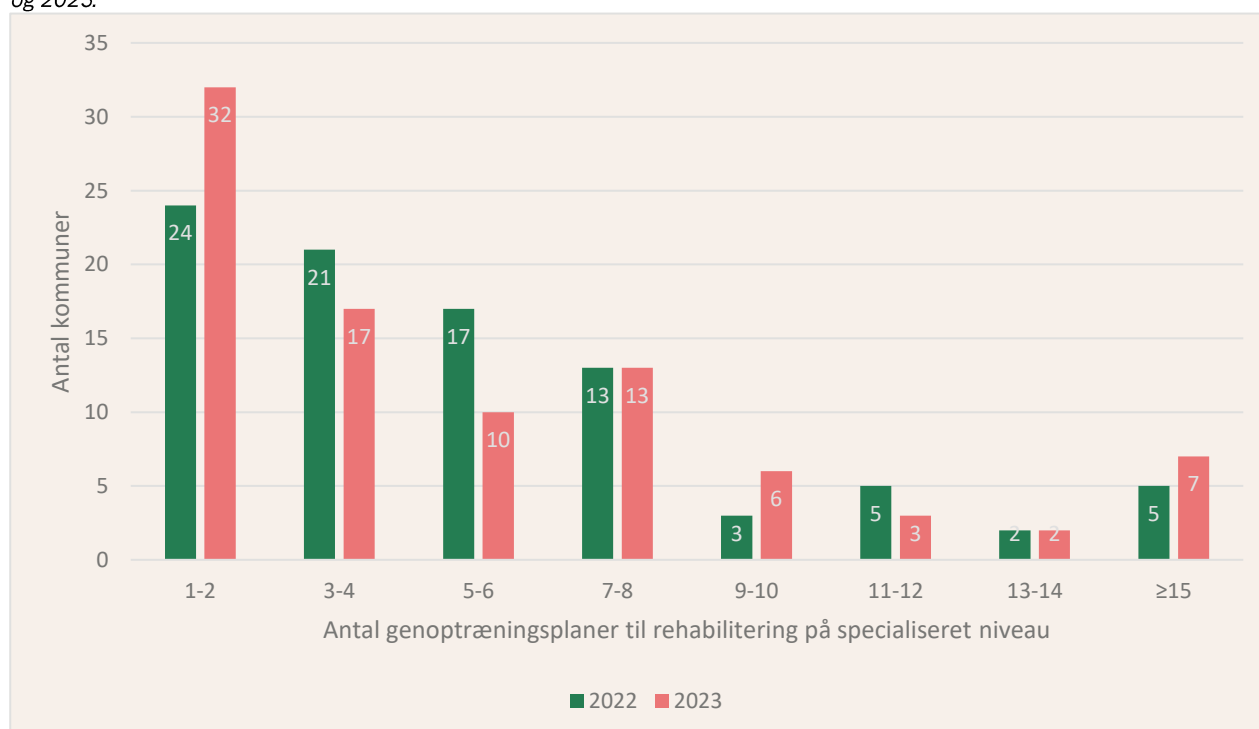
Antallet af genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau varierer på tværs af kommunerne. I 2022 var der kommuner, som modtog fra én til 65 genoptræningsplaner, og i 2023 var der kommuner, som modtog fra én til 80 genoptræningsplaner.

Af figur 3 ses, at mere end halvdelen af de 94 kommuner modtog seks eller færre genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau. Dette både i 2022 og 2023.

I 2022 og 2023 modtog henholdsvis 24 og 32 kommuner en til to genoptræningsplaner, heraf modtog 17 af disse kommuner en til to genoptræningsplaner både i 2022 og 2023. Sammenlagt modtog fire kommuner en til to genoptræningsplaner i enten 2022 eller 2023.

Kun fem kommuner i 2022 og syv kommuner i 2023 modtog mere end 15 genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau.

Figur 3: Frekvens af kommuner fordelt på antal genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau inddelt i kategorier. 2022 og 2023.

Kilde: MedCom statistikdatabank (3), februar/marts 2023

Opsummering

Dataopgørelsen viser på baggrund af et dataudtræk fra MedCom Statistik, at der i antallet af genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau er sket en mindre stigning fra 2022 til 2023.

Desuden viser dataopgørelsen, at antallet af genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau i årene 2022 og 2023 varierer mellem de fem regioner, også når det ses i forhold til indbyggertallet. Denne forskel bør tolkes med forbehold, da det ikke har været muligt at belyse forskellig organisering eksempelvis specifikke diagnoser, indlæggelsestid eller eventuelle regionale/lokale tværsektorielle samarbejdsaftaler.

Dataopgørelsen viser yderligere, at der i 2022 og 2023 er stor variation i, hvor mange genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau de enkelte kommuner modtager.

Referencer

1. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse. Bekendtgørelse om genoptræningsplaner og om patienters valg af genoptræningstilbud efter udskrivning fra sygehus. 2014
2. Sundhedsstyrelsen. Specialevejledning for Neurologi. 22. februar 2024
3. <https://medcom.dk/statistik>
4. <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>
5. Sundhedsstyrelsen. Tværsektorielle anbefalinger for forløb for voksne med erhvervet hjerne-skade. 2020

Bilag 1

Dataudtræk fra MedCom Statistik

Der er søgt på:

1. Rehabilitering på specialiseret niveau (GGOP3)
2. Afsender: Regioner og privathospitaler
3. Modtager: Kommuner
4. Periode: 2023

Udvælgelse af relevante sygehuse, afdelinger, afsnit og klinikker

Udvælgelse af relevante sygehuse, afdelinger, afsnit og klinikker er sket i tre trin (se metodeafsnittet). Der gøres her opmærksom på, at afdelinger, afsnit eller klinikker for børn og unge som udgangspunkt ikke er medtaget¹.

Dataopgørelsen fra Medcom Statistik omfatter blandt neurologiske afdelinger, afsnit og klinikker. Disse kan have patienter med andre diagnoser end dem beskrevet i Sundhedsstyrelsens anbefalinger på hjerneskadeområdet (5), eksempelvis Parkinsons sygdom. Det har i denne opgørelse ikke været muligt at tage højde for dette. Dog ud fra en lovgivningsmæssig antagelse, kan det antages, at genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau udarbejdes til patienter med en diagnose relateret til erhvervet hjerneskade.

Ved gennemgang af dataudtrækket fra MedCom Statistik var der i 2019 og frem til 1. april 2022 for et større antal genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau ingen oplysninger om "afsender – Sundhedsinstitution". Der var tale om "tværgående meddelelser", som kunne omfatte forskellige specialer. I denne opgørelse er antallet for Lokalisationsnummer 5790001390693 medtaget. Dette ud fra en beregning af genoptræningsplaner sendt fra Brø Neurorehabilitering i perioden 1.4. – 31.12.2022. Der har været kontakt til Region Nordjyllands SOR-ansvarlige.

I tilfælde, hvor der har været kendskab til lokale vejledninger, instrukser eller politikker, som omfatter ikke-neurologiske afdelinger, men hvor der er udarbejdet en samarbejdsaftale med en afdeling, som varetager hjerneskaderehabilitering svarende til minimum regionsfunktion. Dette med henblik på udredning/vurdering ved sundhedsprofessionelle med de nødvendige kompetencer i forhold til behovet for en genoptræningsplan.

Der har nationalt ikke været en systematisk gennemgang af regionale eller lokale VIP-vejledninger/instrukser og politikker.

¹ I data fra Traumatisk hjerneskade, sengeafdeling, samt Rigshospitalet – Glostrup (samme afdeling men flyttet matrikel), Region Hovedstaden, indgår børn og unge. Antallet er ukendt. Afdelingen omfatter fire senge til børn og unge samt 18 senge til patienter > 18 år.

Der har været viden, om en lokal tilføjelse vedr. "Neurologisk vurdering af patientens rehabiliteringsbehov" for patienter med CNS-lymfom indlagt på Afdeling for Blodsygdomme, Rigshospitalet, Region Hovedstaden.

Om Medcom Statistik

Statistikdata om trafik af meddelelser på VANS-netværket. Elektronisk kommunikation mellem sundhedssektorens parter. Statistikdata - VANS-leverandørerne: TrueCommerce, KMD og MultiMed, og suppleres med organisationsdata fra bl.a. SOR (Sundhedsvæsenets OrganisationsRegister).

Data fra MedCom Statistik beror på meddelelser sendt via sundhedsdatanettet. Det skal bemærkes, at hvis afsender ved en fejl har sendt en genoptræningsplan til rehabilitering på specialiseret niveau, eller ved en fejl har trykket to gange på afsender, vil det blive registreret uden mulighed for rettelse.

Data opdateres én gang måneden. Data kan frit anvendes mod tydelig kildeangivelse.

Dataudtræk fra Danmarks Statistik - Statistikbanken

Befolkningstal - Alle personer med lovlig bopæl i Danmark på optællingsdatoen indgår i statistikken. Befolkningstallet opgøres den 1. i hvert kvartal. Data kan frit anvendes mod tydelig kildeangivelse.

Der er lavet et dataudtræk på befolkningstallet for personer med alder ≥ 18 år. Dette er gjort for det første kvartal af et kalenderår. Dataudtrækket omfatter befolkningstal for de fem regioner for 2019 til 2022 samt 2023.

Da det ikke har været muligt at sammenholde antal genoptræningsplaner til rehabilitering på specialiseret niveau med eksempelvis antal indlæggelser eller udskrivelser på de inkluderede afdelinger, afsnit og klinikker, så indgår befolkningstal i dataopgørelserne. Der er hverken regionalt eller kommunalt taget højde for befolkningssammensætningen, eksempelvis i forhold til alder eller andre demografiske aspekter.

Bilag 2

Sundhedsstyrelsens 'Specialevejledning for Neurologi'

Specialevejledningen er udarbejdet som led i Sundhedsstyrelsens specialeplanlægning, jf. sundhedslovens § 208, som omhandler organiseringen og varetagelsen af specialfunktioner på regionale og private sygehuse. Specialeplanen revideres løbende.

Nedenstående tabel omfatter regionsfunktioner og højt specialiserede funktioner i forhold til hjerne-skaderehabilitering (2).

Regionsfunktioner
Rigshospitalet, Glostrup
Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, Bispebjerg
Herlev og Gentofte Hospital, Herlev
Amager og Hvidovre Hospital, Hvidovre
Nordsjællands Hospital - Hillerød
Regionshospitalet Skive
Regionshospitalet Lemvig
Regionshospitalet Hammel Neurocenter
Aalborg UH Nord
Regionshospital Nordjylland, Brønderslev (i formaliseret samarbejde)
Næstved Sygehus
OUH Svendborg Sygehus
Sydvestjysk Sygehus, Grindsted
Epilepsiafsnit Voksne, Fysio- og Ergoterapi, Projektsygeplejersker, Læger Neurologi (Epilepsihospitalet Filadelfia)
Højt Specialiserede funktioner
Rigshospitalet Glostrup
Regionshospitalet Hammel Neurocenter

Nedenstående tabel omfatter inkluderede afdelinger, afsnit og klinikker i 2019-2022.

Afsender – enhedens navn	Afsender - institutionsejer	Afsender - Sundhedsinstitution
Traumatisk hjerneskade, sengeafdeling***	Region Hovedstaden	Amager og Hvidovre Hospital
Neurorehabilitering, ambulatorium	Region Hovedstaden	Amager og Hvidovre Hospital
Neurologisk Sengeafd. Apopleksi	Region Hovedstaden	Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler
Neurologisk Sengeafd.	Region Hovedstaden	Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler
Neurologisk ambulatorium N, Foniatrisk klinik **	Region Hovedstaden	Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler
Neurologisk ambulatorium N	Region Hovedstaden	Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler
Neurologisk, Neuropsykologi **	Region Hovedstaden	Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler
Neurologisk afdeling N, sengeafd.	Region Hovedstaden	Herlev og Gentofte Hospital
Neurologisk ambulatorie NA	Region Hovedstaden	Herlev og Gentofte Hospital
FS Neurorehab. Afd., senge	Region Hovedstaden	Hospitalerne i Nordsjælland
HI Neurologisk Afd., senge	Region Hovedstaden	Hospitalerne i Nordsjælland
TCI og apopleksiamb. GLO	Region Hovedstaden	Rigshospitalet
Neurologisk Kl. senge GLO	Region Hovedstaden	Rigshospitalet
Neurologisk Amb. GLO	Region Hovedstaden	Rigshospitalet
NAE Neurorehab. Afd.	Region Sjælland	Region Sjællands Sygehusvæsen
NAE Ergoterapi **	Region Sjælland	Region Sjællands Sygehusvæsen
OUH Neurologisk Afsnit N	Region Syddanmark	Odense Universitetshospital - Svendborg
OUH Neurologisk Ambulatorium N	Region Syddanmark	Odense Universitetshospital - Svendborg
OUH Rehabiliterings Ambulatorium	Region Syddanmark	Odense Universitetshospital - Svendborg
SVS Rehabilitering for Hjerne- og Nerve Afsnit	Region Syddanmark	Esbjerg Sygehus Grindsted Sygehus

Højtspecialiseret Neurorehabilitering	Region Midtjylland	Hospitalsenhed Midt
Regional og Højtspecialiseret Neurorehabilitering	Region Midtjylland	Hospitalsenhed Midt
Klinik for Neurorehabilitering	Region Midtjylland	Hospitalsenhed Midt
Regional Neurorehabilitering Lemvig	Region Midtjylland	Hospitalsenhed Midt
Regional Neurorehabilitering Skive	Region Midtjylland	Hospitalsenhed Midt
Lokalisationsnummer 5790001390693 (2019-1.4.2022) *	Region Nordjylland	
Brø Neurorehabilitering (fra 1.4.2022)	Region Nordjylland	Regionshospitalet Nordjylland
Center for Neurorehabilitering	Filadelfia	Epilepsihospitalet Filadelfia
Blodsygdomme L, Senge	Region Hovedstaden	Rigshospitalet
Blodsygdomme L, Klinik	Region Hovedstaden	Rigshospitalet

NOTE!

* For Region Nordjylland blev alle GGOP3 frem til 1. april 2022 registret som *tværgående meddelelser* i feltet "afsender – enhedens navn". Felt "afsender – Sundhedsinstitution" er ved dataudtræk februar 2023 er tomme. Ifølge SOR-konsulenter i Region Nordjylland, så kunne *Tværgående meddelelser* omfatte forskellige specialer. De er medtaget i denne opgørelse ud fra beregning af antal GGOP3 sendt fra Brø Neurorehabilitering i perioden 1.4. – 31.12.2022.

** Der har været tale om 1 GGOPS i enten 2020 (Neurologisk, Neuropsykologi og NAE Ergoterapi) eller 2021 (Neurologisk ambulatorium N, Foniatrik klinik).

*** Omfatter senge til både børn og unge (4 senge) og voksne (18 senge).

Nedenstående tabel omfatter inkluderede afdelinger, afsnit og klinikker i 2023.

Afsender – enhedens navn	Afsender - institutionsejer	Afsender - Sundhedsinstitution
Traumatisk hjerneskade, sengeafdeling***	Region Hovedstaden	Amager og Hvidovre Hospital
Neurorehabilitering, ambulatorium	Region Hovedstaden	Amager og Hvidovre Hospital
Neurologisk Sengeafd. Apopleksi	Region Hovedstaden	Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler
Neurologisk Sengeafd.	Region Hovedstaden	Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler
Neurologisk afdeling N, sengeafd.	Region Hovedstaden	Herlev og Gentofte Hospital
HI Fysioterapiafd.	Region Hovedstaden	Hospitalet i Nordsjælland
HI Neurologisk Afd., senge	Region Hovedstaden	Hospitalet i Nordsjælland
Neurologisk Kl. senge GLO	Region Hovedstaden	Rigshospitalet
Neurologisk klinik N, heldøgn	Region Hovedstaden	Rigshospitalet
Neurologisk Klinik N, Neuromus	Region Hovedstaden	Rigshospitalet
Hjerne- og Rygmarvsskader HRS, Senge GLO	Region Hovedstaden	Rigshospitalet
Hjerne- og Rygmarvsskader HRS, Klinik GLO	Region Hovedstaden	Rigshospitalet
NAE Neurorehab. Afd.	Region Sjælland	Region Sjællands Sygehusvæsen
OUH Neurologisk Afsnit N	Region Syddanmark	Odense Universitetshospital - Svendborg
SVS Rehabilitering for Hjerne- og Nerve Afsnit	Region Syddanmark	Esbjerg Sygehus Grindsted Sygehus
Højtspecialiseret Neurorehabilitering	Region Midtjylland	Hospitalsenhed Midt
Regional og Højtspecialiseret Neurorehabilitering	Region Midtjylland	Hospitalsenhed Midt
Regional Neurorehabilitering Lemvig	Region Midtjylland	Hospitalsenhed Midt
Regional Neurorehabilitering Skive	Region Midtjylland	Hospitalsenhed Midt
Brø Neurorehabilitering (fra 1.4.2022)	Region Nordjylland	Regionshospitalet Nordjylland
Center for Neurorehabilitering	Filadelfia	Epilepsihospitalet Filadelfia
Blodsygdomme L, Klinik	Region Hovedstaden	Rigshospitalet
Blodsygdomme L, Senge	Region Hovedstaden	Rigshospitalet

Videnscenter for Neurorehabilitering

Videnscenter for Neurorehabilitering

Rigshospitalet - Glostrup
Valdemar Hansens Vej 2, opgang 8, 5. sal
2600 Glostrup

Mail: vnur@regionh.dk

Tlf.: 38 63 42 92

Web: vnur.dk

